

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ คำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ และการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยนำมา เรียบเรียงไว้เป็น 2 ตอน คือ

1. เรื่องที่เกี่ยวกับค่านิยม ไคแก

- 1.1 ความสำคัญและความหมายของค่านิยม
- 1.2 ชนิดของค่านิยม
- 1.3 การเกิดค่านิยม
- 1.4 การปลูกฝังและส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยม
- 1.5 ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยในประเทศไทย
- 2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

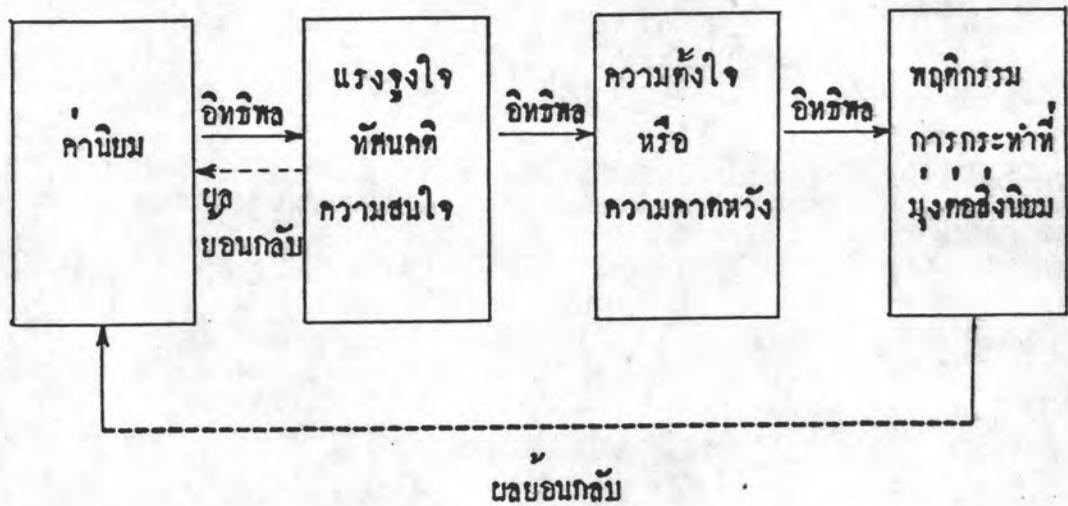
1. เรื่องที่เกี่ยวกับค่านิยม

เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับค่านิยมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้รวบรวมถึง เรื่องของค่านิยมในประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น หอสังเขปดังต่อไปนี้

1.1 ความสำคัญและความหมายของค่านิยม

ค่านิยมเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย และสร้างแรงจูงใจผลักดันให้ บุคคลมุ่งสู่ เป้าหมายที่ต้องการ ทำให้เขามีความต้องการ ตลอดจนแรงจูงใจที่จะแสดงความสนใจ

ตั้งใจ และการกระทำที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายของสิ่งที่เขานิยม นักจิตวิทยาต่างก็ยอมรับกันว่า ค่านิยม ทำหน้าที่เป็นทั้งมาตรฐานควบคุม และกำหนดเป้าหมายแนวของพฤติกรรม และเป็นแกนกลางอันมั่นคงถาวร ในการเสริมสร้าง แรงจูงใจ ทักษะ ความสนใจ และความตั้งใจ ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมนั้น ในที่สุด โดยสามารถสรุปอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลได้ตามแผนภาพที่ 1 (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2523 : 2)

แผนภาพที่ 1 แสดงอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมของบุคคล

จากแผนภาพที่ 1 อาจสรุปได้ว่า ค่านิยมเป็นตัวแปรจากบุคคลที่มีอิทธิพลผลักดันให้เกิดพฤติกรรมประเภทอื่น ๆ ซึ่งมุ่งไปสู่การกระทำเพื่อให้ได้สิ่งที่นิยามมา

แนวความคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม เพราะค่านิยมจะเป็นตัวกำหนด ทักษะหรือผลักดันให้พฤติกรรมของบุคคลในสังคม แสดงออกตามแนวคิด และค่านิยมที่บุคคลนั้นมีกันอยู่ ถ้าบุคคลใดมีค่านิยมสูงในค่านิยมใด ก็จะแสดงออกในการยอมรับนับถือในสิ่งนั้นสูงตามไปด้วย ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ ค่านิยมจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเจริญก้าวหน้าของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา อาชีพ และการเมืองการปกครอง ดังนั้น ถ้าในสังคมใดสามารถปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม

เหมาะสมกับความต้องการของสังคมไปแล้ว พฤติกรรมและการปฏิบัติของคนในสังคม ก็จะเป็นไปตามที่สังคมปรารถนา

ทฤษฎีที่คานิยมมีความสำคัญทั้งไกล่ไกลามาแล้วนั้น จึงมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับ คานิยม และให้คำอธิบายถึงความหมายของคานิยมไว้หลายท่าน ซึ่งต่างก็มีความหมายไปในทำนองเดียวกัน เช่น มิลตัน โรเกอช (Milton Rokeach 1968 : 5) ให้ ความหมายคานิยมไว้ว่า "คานิยม หมายถึง ความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะ ยืนยง ถาวร ซึ่งเป็นแนวทางของความประพฤติหรือเป้าหมายในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเอง หรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น" ซึ่งคล้ายกับความหมายที่ จูเลียส กูลด์ และ วิลเลียม แอด คอลบ์ (Julius Gould and William L. Kolb 1965 : 744) ให้ไว้ว่า คานิยม คือ "ความเชื่อ ความคิด ที่คนสนใจและยึดถือเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ" ในทำนองเดียวกัน ททัยา สายบุญ (2523 : 95) ก็อธิบายความหมายคานิยมไว้ว่า .

คานิยม คือ ความรู้สึกหรือความเชื่อของแต่ละบุคคลว่า สิ่งหนึ่งนั้นเป็นสิ่งที่ น่าชื่นชม นามิ น่ากระทำ ปฏิบัติบุคคลแต่ละคนมีคานิยมของตนเอง ทอสิ่ง หรือการ กระทำทาง ๆ ที่ตนเองมีอยู่ กระทำอยู่ หรืออยากมี อยากปฏิบัติ ถ้ามีโอกาสทำ ไท หรือเมื่อยังไม่มีโอกาสของตนเอง ก็ชื่นชมเวลาเห็นผู้อื่นทำหรือกระทำ

ส่วน เชมซีรี มุขยสิงห์ (2526 : 39) อธิบายคานิยมว่า "คือ แนวความคิด ที่แต่ละบุคคลยอมรับ ทอใจที่จะเลือกนำไปเป็นแนวปฏิบัติ มุขยจะทำอะไร หรือคิดอะไร ยอมรับเป็นไปตามคานิยมที่ยึดถือ"

พนัส หันนาคินทร์ (2526 : 20) อธิบายว่า คานิยม หมายถึง "ค่า ความโน้มเอียง หรือแนวทางที่คนจะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ที่ตัวเอง ทิจำรณาไตร่ตรองแล้วว่า เป็นสิ่งที่ดีสำหรับตน หรือสังคมยอมรับนับถือ และ ปฏิบัติตาม แนวคิดนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง"

เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์ (2525 : 1) อธิบายว่า "คานิยม คือ ความรู้สึก เชื่ออย่างมีเหตุผล และมีมั่นคงถาวรในสิ่งที่เห็นว่ามีคุณค่าแก่ตนเองหรือสังคม แล้วยอมรับ

นำไปประพฤติกฎปฏิบัติคาม"

จากความหมายที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายที่กล่าวมานี้ สามารถสรุปลักษณะของ
ค่านิยมได้ 2 ประการ ดังนี้

1. ค่านิยมเป็นความรู้สึก ความเชื่อ แนวความคิด ความพอใจ ความสนใจ
ซึ่งเป็นไปในทางบวก เช่น ชื่นชม ยกย่อง ยอมรับ เห็นดีเห็นงาม เป็นต้น
2. ค่านิยมมีผลเกี่ยวเนื่องไปถึงการประพฤติปฏิบัติ คือ เมื่อบุคคลมีความ
รู้สึก มีความเชื่อ หรือมีความคิดอย่างไร ก็จะเลือกความเชื่อนั้น ความคิดนั้นไปเป็น
แนวในการประพฤติปฏิบัติ หลังจากประเมินค่าสิ่งนั้น ๆ แล้ว

1.2 ชนิดของค่านิยม

ในบรรดาค่านิยมของมนุษย์ที่มีรายละเอียดปลีกย่อยอยู่มากมายนั้น มีผู้สนใจ
ทั้งที่เป็นคนไทยและชาวต่างประเทศ ได้รวบรวมลักษณะต่าง ๆ ของค่านิยม แล้วจัดแบ่ง
ประเภทไว้อย่างน่าสนใจ ซึ่งจะเสนอตามลำดับ ดังนี้

เอฟ กัมบลิว การ์ฟอर्थ (F.W. Garforth 1965 : 189 - 197) แบ่ง
ค่านิยมออกเป็น 3 ชนิด คือ ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุ เช่น เงิน รถยนต์ และหนังสือ
ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม เช่น ความสุภาพ ความเมตตา ความจงรักภักดี
ค่านิยมเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา เช่น ความออกนอกกมล การทำให้บริสุทธิ์ของใจ

ฟิลลิป เฮซ ฟีนิกซ์ (Phillip H. Phenix 1958 : 549) แบ่งค่านิยม
ออกเป็น 6 ชนิด คือ

1. ค่านิยมทางวัตถุ เป็นค่านิยมที่เป็นปัจจัย 4 คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย
ยา และเครื่องนุ่งห่ม
2. ค่านิยมทางสังคม เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรัก และความสัมพันธ์ใน
สังคม

3. ค่านิยมเกี่ยวกับความจริง เป็นค่านิยมด้านความจริง ซึ่งได้จากการศึกษา หรือค้นคว้าหาความรู้ เช่น นักวิทยาศาสตร์ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ของธรรมชาติ เป็นต้น

4. ค่านิยมทางจริยธรรม เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความยุติธรรม

5. ค่านิยมทางสุนทรียะ เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความงาม และความงามซึ่งในศิลปะต่าง ๆ

6. ค่านิยมทางศาสนา เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความเชื่อ และความนับถือในทางศาสนา

วิธีญา บัวศรี (2523 : 25) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 6 ประเภท เช่นเดียวกัน คือ ค่านิยมด้านวัตถุ ค่านิยมด้านสังคม ค่านิยมทางด้านศาสนาและศีลธรรม ค่านิยมด้านจริยธรรม ค่านิยมด้านสุนทรียภาพ และค่านิยมทางด้านจริยธรรม

สำหรับคณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัยและศึกษาวัฒนธรรม (2525 : 2) ได้กล่าวถึงประเภทของค่านิยมไว้เป็น 2 แนวคิด ดังนี้

1. ประเภทของค่านิยมแบ่งตามขอบเขตแคบหรือกว้าง ได้แก่

1.1 ค่านิยมส่วนบุคคล เช่น ห่วงตนเอง ชัยชนะเหน็บ และประหยัค

1.2 ค่านิยมของสังคม เช่น รับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และเคารพ

กฎหมาย และปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

1.3 ค่านิยมของชาติ เช่น มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. ประเภทของค่านิยมแบ่งตามระดับต่ำหรือสูง ได้แก่

2.1 ค่านิยมเป้าหมายชีวิต เช่น มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักเสรีภาพ และความเสมอภาค เป็นต้น

2.2 ค่านิยมวิถีปฏิบัติ เช่น ห่วงตนเอง ชัยชนะเหน็บ ประหยัค มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา มีระเบียบวินัย เป็นต้น

จากชนิดของค่านิยม ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านกล่าวมานี้ สามารถสรุปเป็นค่านิยมชนิดใหญ่ได้ 2 ชนิด คือ ค่านิยมทางค่านวัตกรรม และค่านิยมทางค่านิจใจ

1.3 การเกิดค่านิยม

ถึงแม้ว่า คนเราจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม แต่ค่านิยมของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพประสบการณ์ที่ต่างกัน เพราะค่านิยมของแต่ละบุคคลเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา ทั้งนี้ เมื่อประสบการณ์ของแต่ละคนมีเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาด้วย ค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลง และวิถีภาวะของประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ

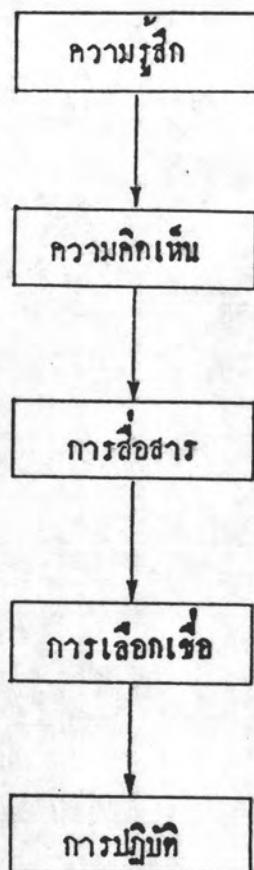
กิมบอล ยัง และ แมค คัมบิว เรย์มอนท์ (Kimball Young and Mack W. Raymond 1962 : 16) กล่าวว่า ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ หรือกล่าวอีกอย่างว่า ค่านิยมเกิดจากกระบวนการสังคมประภิต (Socialization)

กระบวนการเกิดค่านิยมของบุคคลนั้น ซาโรธ บัวศรี (2524 : 5) ได้ อธิบายว่า การที่ศึกษาเล่าเรียนและการเรียนรู้นั้นควรเริ่มที่ความจำเป็น หรือความ ต้องการก่อน จึงจะได้ผลดี ถ้ายังไม่มีหรือไม่เห็นความจำเป็นอย่างแท้จริง บัณฑิตจะนำ เมื่อหน่าย เมื่อเกิดความจำเป็นแล้ว ต่อไปก็จะเกิดความรักหรือสนใจศึกษามา ความชอบนี้จะกระตุ้นให้มีความนิยมหรือเข้าใจคุณค่า กลายเป็นค่านิยม (value) ขึ้นมา ค่านิยมที่ก่อตัวระยะเวลาหนึ่งที่น่าพอใจสมควร ก็ย่อมจะกระตุ้นให้เกิดความพร้อมที่จะ กระทำให้อยู่ในใจ ซึ่งเรียกว่า เจตคตินั่นเอง จากคำอธิบายของซาโรธ บัวศรี ดัง กล่าวนี้ แสดงว่า ค่านิยมของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมต่อการศึกษาเล่าเรียน หรือต่อ สิ่งใดก็ตาม มีกระบวนการดังนี้ คือ เกิดจากความต้องการ เมื่อเกิดความต้องการสิ่งใด ก็จะไปสู่ความพอใจหรือชอบในสิ่งนั้น ความพอใจหรือความชอบก็นำไปสู่ค่านิยม และ ก่อให้เกิดเจตคติที่ต่อสิ่งนั้น ในที่สุดก็นำไปสู่การปฏิบัติ ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงกระบวนการเกิดคำนิยามตามแนวคิดของ ฮาโรลด์ บัคส์

ส่วนเมธี บิลันชานนท์ (2526 : 43) ได้กล่าวว่า การปลูกฝัง และ เสริมสร้างคำนิยาม มุ่งเน้นให้เกิดความรู้สึกสะท้อใจในพฤติกรรมการทำงานชั่วชีวิตของคนที่ปฏิบัติอยู่ หรือคุ้นเคยอยู่เป็นเบื้องต้นก่อน เมื่อเกิดความรู้สึก ท้อไปก็จะเกิดความ คึกเห็น และเกิดการสื่อสารหรือถ่ายทอดทั้งทางวาจาและการแสดงออก จากนั้นก็มาถึงการเลือกเรื่องที่จะเชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นถนนนำไปสู่การปฏิบัติ ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมตามแนวคิดของ เมธี ปิณฑานนท์

จากแนวคิดของ สาโรช บัวศรี และ เมธี ปิณฑานนท์ เกี่ยวกับกระบวนการเกิดค่านิยมนั้น ท่างักกล่าวให้เห็นว่า ค่านิยมนั้นเกิดจากความต้องการ หรือ ความรู้สึก แล้วก่อให้เกิดความนึกเห็นหรือความเชื่อ และนำไปสู่การปฏิบัติในที่สุด

1.4 การปลูกฝังและส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยม

เนื่องจากค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้และการเลียนแบบ ดังนั้น การปลูกฝังและส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ทางประการให้เกิดขึ้นกับบุคคลย่อมกระทำได้โดยการสั่งสอนอบรม ทั้งด้วยเหตุผล และการบังคับให้ยอมรับ และเห็นในคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ ยิ่งถ้าได้เริ่มต้นตั้งแต่อาบุน้อยเท่าไรก็จะเป็นการดีเท่านั้น และหากได้รับการ

สนับสนุนจากบุคคลอื่นโดยรอบตลอดเวลาอย่างสม่ำเสมอก็จะยิ่งได้ผลดี (นิพนธ์ กัณฐเสวี 2525 : 9)

ในทำนองเดียวกัน อาบ นคะจักษ์ (2525 : 13) ได้กล่าวว่า "การส่งเสริมปลูกฝังค่านิยม เป็นเรื่องของคนรุ่นหนึ่งที่ได้พยายามจะปลูกฝังคนในรุ่นต่อไป ให้เป็นไปตามอุดมคติของคนหรือทวดของตน"

เกียรติศักดิ์ อธิยานันท์ (2525 : 2 - 3) ได้ชี้ขั้นตอนในการปลูกฝังและส่งเสริมค่านิยมไว้ ดังนี้

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมที่จะปลูกฝัง (knowledge)

หลักการปลูกฝังค่านิยมประการแรก คือ การให้ผู้ที่จะได้รับการปลูกฝัง ได้รับรู้หรือเข้าใจค่านิยมที่จะปลูกฝังว่าคืออะไร มีลักษณะอย่างไร และมีวิธีการอย่างไรที่จะสามารถปฏิบัติตามค่านิยมเหล่านั้นได้

2. การสร้างเจตคติและศรัทธาต่อค่านิยมที่จะปลูกฝัง (attitude)

หลักการสร้างเจตคติและศรัทธาต่อค่านิยมที่จะปลูกฝังนั้น มีองค์ประกอบอยู่หลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดเห็นจะได้แก่ ตัวของผู้ที่ทำหน้าที่ปลูกฝัง เพราะผู้ที่ได้รับการปลูกฝังย่อมมองเห็น และยึดถือผู้ปลูกฝังเป็นแบบอย่างในการประพฤติ หากผู้ปลูกฝังไม่ทำในสิ่งที่ได้อบรมสั่งสอนแล้ว ความศรัทธาเชื่อถือในค่านิยมที่ปลูกฝังก็จะหมดไป

3. การจัดกิจกรรมเพื่อการปฏิบัติ (activity)

การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกการปฏิบัติค่านิยม เป็นอีกหลักการหนึ่งที่ผู้ปลูกฝังจะนำไปใช้ในการปลูกฝังค่านิยม กิจกรรมเหล่านั้นควรเป็นกิจกรรมง่าย ๆ ที่นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ มีความสัมพันธ์กับปัญหา และช่วยแก้ปัญหาทั้งส่วนตัวและส่วนรวมได้ด้วย

4. การฝึกปฏิบัติตามค่านิยมที่จะปลูกฝัง (practice)

หลักการปลูกฝังค่านิยมขั้นสุดท้าย เป็นการนำไปปฏิบัติจริง ๆ และควรปฏิบัติ

อย่างสม่ำเสมอ จึงจะได้อคติ

จากชั้นตอนต่าง ๆ ในการปลูกฝังค่านิยมดังกล่าว นับว่าเป็นรากฐานที่จะทำ
ให้ผู้ที่ได้รับการปลูกฝังค่านิยมปฏิบัติตามค่านิยมนั้น ๆ ได้ เพราะผู้ที่ทำหน้าที่ปลูกฝังค่านิยม
จะทำให้ผู้ที่ได้รับการปลูกฝังค่านิยมมีความรู้ความเข้าใจ เกิดศรัทธา และมีกิจกรรม
อย่างง่าย ๆ ให้ฝึกปฏิบัติ จนในที่สุดก็สามารถนำไปปฏิบัติจริง และย้ำการปฏิบัตินั้น
อย่างสม่ำเสมอ ให้เกิดเป็นความรู้สึกนึกคิด และฝังรากอิทธิจนกลายเป็นนิสัย ในการ
ประพฤติปฏิบัติต่อไป

1.5 ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

เนื่องจากค่านิยมมีความจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์ทุกคน และจะต้อง
เป็นที่เข้าใจและยอมรับแล้ว สำหรับค่านิยมพื้นฐาน นับเป็นค่านิยมที่ควรค่าแก่การนำไป
ปลูกฝังและส่งเสริมให้พลเมืองของประเทศร่วมกันปฏิบัติจนเป็นนิสัย ทั้งนี้ คณะอนุ
กรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยม กรมศึกษาดูงาน (2526 : 1) จึงได้ให้
ความหมายค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ไว้ดังนี้

1. การพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ

1.1 การพึ่งตนเอง หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง เชื้อมั่นใน
คุณค่า และความสามารถของตน ไม่ทำตนให้เป็นภาระแก่ผู้อื่น

1.2 ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความกล้าสู้งาน มากับัน ออกทน
และขยันแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเป็นเนืองนิจ

1.3 ความรับผิดชอบ หมายถึง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเอง ครอบครอง
และสังคม

2. การประหยัดและออม หมายถึง การใช้จ่ายพอสมควรแก่กำลังทรัพย์
และใจหทัยากร เช่น วัตถุ เงิน เวลา ตามความจำเป็น และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย หมายถึง ควบคุมตนเอง ให้

ประเพณีปฏิบัติทางกฎเกณฑ์ เจื้อนไซ และกฎหมายที่สังคมกำหนด

4. การปฏิบัติทางคุณธรรมของศาสนา หมายถึง ยึดถือปฏิบัติสิ่งที่ทำงานตามคำสอนของศาสนา เชื้อมั่นในสังฆกรรม

5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง รักไทย นิยมไทย เลื่อมใสในศาสนา และจงรักภักดีในสถาบันกษัตริย์ รวมทั้งการเสียสละเพื่อส่วนรวม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศเรื่องแนวทางการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2525 มีสาระ ดังต่อไปนี้

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

- 1.1 การศึกษาหาความรู้เป็นเนืองนิตย์
- 1.2 ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและความชำนาญ
- 1.3 ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
- 1.4 มีความเข้มแข็ง อุตุน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาที่บังปวง
- 1.5 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 1.6 อดทน ท้าวม และแก้ปัญหาคำ
- 1.7 ขวนขวายประกอบอาชีพสุจริตโดยไม่เลือกงาน
- 1.8 รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อส่วนรวม ต่อหน้าที่และภาระกระทำ
- 1.9 ปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อย ไม่คั้งค่าง

2. การประหยัดและออม

- 2.1 มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
- 2.2 มีความพอทีในการบริโภคละเว้นการมอสงที่เกินความสามารถ
- 2.3 ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- 2.4 คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิกก่อนจ่าย ใช้เท่าที่จำเป็น

- 2.5 ไม่ใช่จ่ายสุรุ่ยสุร่ายทุ่มเทชอบ หรือกระหน่ำดีเกินสมควรไป
- 2.6 จักงานและพิธีทาง ๆ โดยใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น
- 2.7 เพิ่มทุนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์
- 2.8 รู้จักใช้ คุ้มครองรักษา และบูรณะทรัพย์ทั้งของตนและของส่วนรวม
- 2.9 วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บางตามสมควร

3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

- 3.1 รักษาความสะอาดของบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย และสาธารณสถาน
- 3.2 ช่วยกันรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม
- 3.3 รู้จักสิทธิและหน้าที่ และละเว้นการใช้อิทธิสิทธิ์
- 3.4 รับบริการและให้บริการตามลำดับก่อนหลัง
- 3.5 สนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3.6 ไม่แก่งัดหาโดยวิธีรุนแรงหรือไม่ชอบด้วยระเบียบวินัยและกฎหมาย
- 3.7 มีมารยาทในการรับชียานหาหนะปฏิบัติตามกฎหมายจราจรและช่วย
คุ้มครองรักษาทางสัญจรไปมา
- 3.8 ทำหน้าที่พลเมืองที่โดยแจ่งท้อเจ้าหน้าที่ เมื่อรู้เห็นผู้กระทำความ
ระเบียบวินัยและกฎหมาย
- 3.9 รับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและกฎหมายในฐานะเจ้าหน้าที่

4. การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

- 4.1 ไม่เบียดเบียนประทุษร้ายต่อกันและสัตว์
- 4.2 มีเมตตากรุณา
- 4.3 ไม่เห็นแก่ได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
ยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- 4.4 ไม่ทุกปก ไม่บุงบไนแตกราว ไม่ทุกค้ำหนาบ ไม่ทุกเหลวไหล
- 4.5 มีความประพฤติดีในความสัมพันธ์ทางครอบครัวและทางเพศ

- 4.6 เว้นสิ่งเสพทัก มีสภิสัมปยุตตะ
- 4.7 มีความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว
- 4.8 มีความอกทน อกกลั่น
- 4.9 มีความกตัญญูทุกเวที
- 4.10 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่อวดราษฎรมั่งหลวง
- 4.11 ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตใจให้ผ่องใส
- 4.12 เชื้ออกุญแห่งกรรม เช่น ทำดีได้ก็ ทำชั่วได้ชั่ว

5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

5.1 สถาบันชาติ

- 5.1.1 ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการทำรงอยู่ของชาติ
- 5.1.2 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบ
กระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ
- 5.1.3 ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
- 5.1.4 ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความ
เป็นไทยและนิยมไทย
- 5.1.5 สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ
- 5.1.6 เสียสละประโยชน์ส่วนตนและแม้ชีวิตเพื่อประเทศชาติ
- 5.1.7 ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการรับราชการทหาร
ประกอบอาชีพสุจริต และเสียภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ
- 5.1.8 ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อพัฒนา
ประเทศ
- 5.1.9 ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า "การรักษาวันธรรมคือการรักษา
ชาติ"

5.2 สถาบันศาสนา

- 5.2.1 ศึกษาศาสนาใหม่มีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง
- 5.2.2 ปลูกความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา
- 5.2.3 ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน
- 5.2.4 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบ
กระเทือนความมั่นคงของสถาบันศาสนา
- 5.2.5 ช่วยกันส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา
- 5.2.6 ไม่ทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และศิลปกรรมทาง
ศาสนา
- 5.2.7 เผยแพร่ความรู้ และการปฏิบัติตามหลักศาสนา
- 5.2.8 เคารพเทิดทูนศาสนา และไม่กระทำการใด ๆ ในทาง
ดูหมิ่นเหยียดหยาม
- 5.2.9 สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

5.3 สถาบันพระมหากษัตริย์

- 5.3.1 ศึกษาใหม่ความรู้ ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบัน
พระมหากษัตริย์
- 5.3.2 รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข
- 5.3.3 สอดส่องป้องกันภัย และแก้ไขความเสียหายที่กระทบ
กระเทือนความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์
- 5.3.4 แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติและเชิดชู
พระราชกรณียกิจ
- 5.3.5 ร่วมกันประกอบความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
โดยเจตาะในวันสำคัญที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยม ยังไม่พบว่ามีผู้ใดทำการวิจัยมากนัก การวิจัยที่พำกัน มักเป็นการศึกษาค่านิยมของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยใครขอเสนอ ก็คงทอไปนี้

2.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2518 : 106 - 113) ศึกษาค่านิยมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2517 จำนวน 500 คน ค่านิยมทางสังคมที่ศึกษา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความกตัญญู การศึกษา การใช้สิทธิ การบริการทางสังคม การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักในชีวิตครอบครัว ความรัก ศาสนา ธรรมชาติ การออกกำลังกาย มนุษยสัมพันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ส่วนหนึ่งยืมมาจาก ประยุทธ์ วัชรวิษฐ์ อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้วิธี คิว - สอร์ต (Q - Sort Technique) ของ แมรี่ แองเกิล (Mary Engel) ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกค่านิยม ด้านการศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ค่านิยมด้านความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และอันดับสุดท้ายคือ ค่านิยมการใช้สิทธิ

วิระวรรณ อามระวิช (2522 : 62 - 64) ศึกษาคำนึกเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาค่านิยมเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู กเวที ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม ความอุทิศตน การประหยัดและออมทรัพย์ และการเคารพอาวุโส ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 445 คน โดยสุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 ประเภท ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทั้ง 10 ประการ ดังกล่าว อยู่ในระดับเห็นด้วย

มากที่สุด ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และพบว่านักเรียนหญิงที่มีความสามารถมีฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัย และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนทรีย์ โคมิน และ สนิท สมักรการ (2522 : 63 - 64) ไท้ไรท์ฤทธิ และวิธีการของ มิลตัน โรคิช (Milton Rokeach) เป็นพื้นฐานในการศึกษาเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยทั้งชายและหญิง จำนวน 2,469 คน จากอาชีพและถิ่นที่อยู่ต่าง ๆ กัน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ค่านิยมประเภทจุดหมายปลายทางที่ไ้รับการจ้กค่าั้บสูงสุดจากที่มีทั้งหมด 20 รายการ คือ ความมั่นคงของประเทศชาติ ความสุขในชีวิตครอบครัว ความภาคภูมิใจในตนเอง และความสำเร็จในชีวิต ส่วนความสุขสำราญ ความมั่งมีเงินทองและวัตถุไ้รับการจ้กค่าั้บไว้้สุดท้าย โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศ และระหว่างถิ่นที่อยู่ (ชนบท - ในเมือง) ในค่านิยมประเภทนี้

2. ค่านิยมประเภทวิถีปฏิบัติที่ไ้รับการจ้กค่าั้บสูงสุดจากที่มีทั้งหมด 23 รายการ ไ้แก่ การเป็นตัวของตัวเอง รองลงไปคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความกตัญญู และการปรับตัวเข้ากับระหว่างสิ่งแวดลอม ส่วนความทะเยอทะยาน การทำงานหนักเพื่อบรรลุดึงจุดหมาย ไ้รับการจ้กค่าั้บไว้้สุดท้าย โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศน้อย ในค่านิยมประเภทนี้ไม่มีรายงานความแตกต่างด้านถิ่นที่อยู่

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2523 : บทคัดย่อ) ไ้ทำการวิจัย ค่านิยมค่านตฤติกรรมทางจริยธรรมของครู การปรับแก้ตฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสม และวิธีการปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมที่ควรปลูกฝังในห้องเรียน โดยใ้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกั้ตกรมสามัญศึกษา จากทุกเขตการศึกษา เขตละ 2 จังหวัด จังหวัดละ 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 582 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า มีครูจำนวนประมาณร้อยละ 85 ของจำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมค่านตฤติกรรมทางจริยธรรม

ที่เหมาะสม พฤติกรรมของครูที่ไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่จะเป็นด้านตรงต่อเวลาและการ
 แต่งกาย ซึ่งพบในครูชายมากกว่าครูหญิง ครูอายุน้อยมากกว่าครูอายุมาก และครูที่มี
 วุฒิต่ำกว่าครูที่มีวุฒิสสูง ส่วนด้านการปรับแก้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พบว่า
 ครูมีการปรับแก้ประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่เกิ
 ขึ้นในห้องเรียน ส่วนใหญ่เป็นการปรับแก้ในด้านการตรงต่อเวลา ระเบียบวินัย มารยาท
 และด้านการพูด สำหรับวิธีการที่ใช้ในการปลูกฝังค่านิยมทางค่านิยมธรรมและลักษณะ
 ของจริยธรรมที่ครูปลูกฝังนั้น พบว่า ครูใช้วิธีบอกแนะนำมากที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ
 11.50 ของจำนวนครูทั้งหมด ส่วนวิธีการอื่น เช่น ให้นักเรียนฝึกพฤติกรรม ให้รางวัล
 ลงโทษ ให้นักเรียนอภิปรายหาเหตุผล และให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมตนเอง ปรากฏว่า
 ครูใช้น้อยมาก ส่วนค่านิยมค่านิยมธรรมท่านอื่น ๆ มีจำนวนครูที่ปลูกฝังค่านิยมค่านิยมธรรม
 สองท่านนี้ร้อยละ 63.23 และ 46.56 ของจำนวนครูทั้งหมด ส่วนค่านิยมท่านอื่น ๆ นั้น
 มีครูที่ทำการปลูกฝังไม่ถึงร้อยละ 30 ของจำนวนครูทั้งหมด

ชฎาพร ทวีชัยเสียว (2524 : 73 - 74) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาค่านิยมด้านการ
 รักความอิสระ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย การเคารพระบอบอาวุโส การถือพรต
 ถือทวัก การตรงต่อเวลา การประหยัดมัธยัสถ์ การนิยมไทย การบำเพ็ญประโยชน์
 และการพึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียน
 รัฐบาล 4 โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์ 4 โรงเรียน จำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
 วิจัย ใ้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ผลการวิจัยปรากฏว่า
 นักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีค่านิยมทางสังคมด้านต่าง ๆ ทั้ง 10 ประการ
 ทั้งกล่าว อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

กนิมทา วิริยะ (2526 : 115 - 118) ได้ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ
 ค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การพึ่งตนเอง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 496
 คน โดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การทิ้งตนเอง ชัยนหมั่นเพียร และความรับผิดชอบ อยู่ในระดับที่พึงประสงค์ คือ อยู่ในระดับที่ 4 และระดับที่ 5 แต่มีบางความคิดรวบยอดที่อยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในชั้นการศึกษา การทำงานโดยไม่เลือกงาน และไม่ดูถูกงานที่สุจริต การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย และการยอมรับผิดในผลการกระทำของงานในงานที่ได้รับมอบหมาย

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การทิ้งตนเอง ชัยนหมั่นเพียร และความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดมากกว่านักเรียนชาย

3. นักเรียนที่ผูกครองมีสภาพเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกันมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การทิ้งตนเอง ชัยนหมั่นเพียร และความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชายและหญิง และสภาพเศรษฐกิจสังคมของผูกครอง ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การทิ้งตนเอง ชัยนหมั่นเพียร และความรับผิดชอบต่อตนเอง

บุญศักดิ์ แววกักที (2526 : 76 - 79) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2526 จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยของศักยภาพ พฤติกรรม หรือโอกาสที่จะปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากกว่าจะไม่ปฏิบัติตาม นักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวม และเมื่อพิจารณาแต่ละค่านิยมว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในชั้นการเปรียบเทียบและอ้อม นักศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาโดยรวม และเมื่อพิจารณาแต่ละค่านิยมว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในชั้นการทิ้งตนเอง ชัยนหมั่นเพียร และความรับผิดชอบต่อตนเอง

อัจฉรา ณัฏฐิตถกรรม (2526 : 61 - 66) ได้ศึกษา การรับรู้เกี่ยวกับ ค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหารตำรวจ โดยเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนทหารตำรวจ ระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งสี่เหล่า และ เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นปีแรกและปีสุดท้าย ระหว่างนุศรทหาร - ตำรวจ กับนุศร พลเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนนายร้อย จปร. นักเรียนนายเรือ นักเรียน นายเรืออากาศ และนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 327 คน ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2526 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจที่สร้างขึ้นตามแนวทางการปฏิบัติค่านิยมพื้นฐานของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผลการวิจัยปรากฏว่า การรับรู้เกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแต่ละประการของนักเรียนทหารตำรวจทั้งสี่เหล่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนทหารตำรวจทั้งสี่เหล่ามีแนวโน้มที่จะปฏิบัติ ตามค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการ ถ้ามีโอกาสที่จะกระทำได้ นักเรียนทหารตำรวจทั้ง สี่เหล่ามีการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานเมื่อแรกเข้าศึกษา เช่นเดียวกับคนที่ โถกจบการศึกษา การเป็นนุศรทหารตำรวจและพลเรือนไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ของนักเรียนทหารตำรวจทั้งสี่เหล่า

สุทินาถ รัตนจรรยา (2527 : 57 - 60) ได้ศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครูภาคกลาง โดยเปรียบเทียบระหว่างเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาชาย - หญิง ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ของวิทยาลัยครูภาคกลาง ประจำปีการศึกษา 2526 จำนวน 780 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยปรากฏ ว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางโดยส่วนรวมมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในเกณฑ์ สูงกว่าระดับปานกลาง (2.51 - 3.50) เล็กน้อย นักศึกษาหญิงในวิทยาลัยครูภาคกลาง มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สูงกว่านักศึกษาชายทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวม 4 ด้าน คือ ค่านิยมกานการถึงตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ กานการมี ระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย กานการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และกานการมี

ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการ
 ประหยัดและออม นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคกลางที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน
 มีค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ การมีระเบียบวินัยและ
 เคารพกฎหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ
 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ก็พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 มีค่านิยม
 ด้านต่าง ๆ ทั้งสูงกว่าชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โทลู ลังกา (2529 : 77 - 84) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหาร
 ครู นักเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา
 10 ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร 87 คน ครูทั่วไป 229
 คน ครูพลศึกษา 164 คน และนักเรียน 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
 ข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกาปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ
 ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติของครูพลศึกษา ใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับมาก
 โคนัก มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นอกนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็น
 ของครูพลศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา
 10 ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ประการ ความคิดเห็นของครู
 ทั่วไปที่มีต่อการปฏิบัติของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ตาม
 ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ประการ ความคิดเห็นของนักเรียน
 ที่มีต่อการปฏิบัติของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ตามค่านิยม
 พื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ประการ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
 ผู้บริหาร ครูพลศึกษา ครูทั่วไป และนักเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติของครูพลศึกษา ในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับค่านิยมนี้ มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่าน

โดยจะเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ในปี 1959 เมลวิน แอล โคน (Melvin L. Kohn 1963 อ้างถึงใน สุจริต เทียบรอบ 2525 : 36) ได้ศึกษาคำนิยมของนิทานมารคาที่มาจากกระทับครอบครว้ ทางกัน โดยการสัมภาษณ์นิทานมารคาของนักเรียนเกรด 5 จากครอบครว้ระดับกลาง และระดับต่ำ ในกรุงวอชิงตัน การสัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับคำนิยมหรือความมุ่งหวัง เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะที่พึงปรารถนาของบุตร ผลการสัมภาษณ์ พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว มารคาทั้ง 2 ระดับ เห็นว่าลักษณะที่พึงปรารถนามากที่สุดของบุตรทั้งชายและหญิง คือ การมีความสุข ความซื่อสัตย์ การรู้ว่าอะไรควรไม่ควร การเคารพเชื่อฟัง การมีอิสระ บุคลิก ลักษณะที่นำพึงปรารถนารองลงมา คือ การเป็นผู้ที่ได้รับการชื่นชมจากผู้อื่น เป็นนักเรียนที่ดี มีความประณีตและสะอาด บุคลิกลักษณะที่ได้รับการเลือกน้อยที่สุด คือ การมีความทะเยอทะยาน การป้องกันตนเอง การเป็นที่รักของผู้ใหญ่ สามารถเล่นคนเดียวได้ และมีความเอาใจริงเอาจัง โดยส่วนรวมแล้ว มารคาทั้ง 2 ระดับ มีคำนิยมในแนวเดียวกัน แต่ก็มี ความแตกต่างกันในคำนิยมบางประการ คือ มารคาที่มาจากครอบครว้ระดับต่ำ ถือว่า ความสุขมีความสำคัญสำหรับบุตรชายน้อยกว่ามารคาที่มาจากครอบครว้ระดับกลาง

รัสทัม เจฮันบักส์ เซทนา (Rustum Jehanbux Sethna 1965 : 5751) ได้ศึกษาคำนิยมของนิสิตปรัชญาโห้ทั้งหญิงและชาย จากประเทศสหรัฐอเมริกา ปากีสถาน อินเดีย และไทย จำนวน 220 คน โดยมีคำนิยม 12 คำ คือ คำนิยมทางครอบครว้ การแต่งงาน มิตรภาพ ทัศนียมในการแต่งกาย ความคิดทางการเมือง การน้ก ศีลธรรม การพนัน ศาสนา การสอนศีลธรรม การให้ยืม และความเป็นผู้มีน้ำใจเมตตา จากการ ศึกษาพบว่า คนอเมริกันที่เน้นคำนิยมทางศาสนาอยู่ในระดับสูง กลับนิยมทางการแต่งกาย การน้ก การพนัน และทางการแต่งงานอยู่ในระดับต่ำ ส่วนคนอินเดียและปากีสถาน ก็เน้น คำนิยมทางศาสนาสูงเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะคนปากีสถาน เน้นทางการแต่งกาย การ พนัน และการให้ยืมอีกด้วย สำหรับคนไทยเน้นคำนิยมด้านการแต่งกายมาก และเรื่องศาสนา ขึ้นอยู่กับเรื่องศีลธรรมจรรรยา นิสิตทั้งสี่ประเทศ เน้นคำนิยมทางมิตรภาพมากกว่าคำนิยม การอื่น

โดนัลด์ เคนนิส โดเกอร์ตี (Denis Donald Dougherty 1966 : 110 - A) ได้ศึกษาค่านิยมของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐมิชิแกน จากค่านิยมต่อไปนี้คือ ความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์ ความรักที่ คือธรรม และความรับผิดชอบ โดยแยกศึกษา ตาม เพศ ระดับชั้น ศาสนา ความถนัดทางการเรียน ตำแหน่งในสังคม สถานที่อยู่ (ในเมืองหรือนอกเมือง) และประเภทของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามแบบลิเคอร์ต (Likert) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนเกรด 8 และเกรด 12 จำนวน 1,320 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมความเป็นมิตร ความรักที่ คือธรรม และความรับผิดชอบ ได้รับเลือกในระดับสูงในวัยรุ่นที่เรียนในเกรดสูง และค่านิยมชนิดนี้จะมีระดับสูงจากบรรดา วัยรุ่นจากโรงเรียนที่ทางวัดเป็นผู้อุปการะกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ค่านิยมทั้ง 5 ชนิดนี้ ผู้หญิงมีความคงที่แน่นอนกว่าผู้ชาย ค่านิยมทางศีลธรรม วัยรุ่นที่มีถือศาสนากายโปเรสแทนที่มีสูงมาก ค่านิยมความเป็นมิตร ซื่อสัตย์ คือธรรม และความรับผิดชอบมีสูงมากในวัยรุ่นที่ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน และค่านิยมทาง ความซื่อสัตย์ ความเป็นมิตรของวัยรุ่นที่มาจากนอกเมืองจะสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในเมือง และ ผู้วิจัยได้สรุปว่า สถานที่ การมีทั้งบิดามารดา หรือบิดามารดาแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่มีผล ทำให้เกิดความแตกต่างในค่านิยมเหล่านี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดวิด คิทเชน โฮสเทลเลอร์ (David kitchen Hostetler 1966 : 126 - A) ได้ศึกษาความแตกต่างในทัศนคติและค่านิยมของนักศึกษา 26 สถาบัน โดยแยกตามทั่วประเทศ เชื้อชาติ และสถาบันที่นักศึกษากำลังเรียนอยู่ ทัศนคติและค่านิยม ที่ศึกษา ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจ ศาสนา ความอดทน มนุษยสัมพันธ์ การปกครองและศีลธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. แบบสอบถาม SACV. (Survey of Attitude and Changing Values)
2. แบบสอบถาม SIV. (Survey of Interpersonal Values)

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาจำนวนมากแสดงออกในทางความรู้สึกไม่ค่อยมั่นใจ แต่แสดงออกทั้งความสนใจในศาสนาอย่างเห็นได้ชัด ทัศนคติและค่านิยมในด้านเหล่านี้ มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในระหว่างนักศึกษา แต่ในด้านศีลธรรมจะลดลงเรื่อย ๆ

จากปีที่ 1 จนถึงปีที่ 4

มอลลี่ เอส สมาร์ท และ รัสเซลล์ ซี สมาร์ท (Mollie S. Smart and Russell C. Smart 1967 : 539 - 541) ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้แรงงูใจไปสัมพันธ์ในเด็กแตกต่างกัน โดยศึกษาเปรียบเทียบคนชาติต่าง ๆ 6 กลุ่ม ในเรื่องเชื้อชาติ พบว่า กรีก ยิว และโปรเตสแตนต์ มีแรงงูใจไปสัมพันธ์สูงกว่าพวกอิตาลี ฝรั่งเศส และนิโกร จากการเปรียบเทียบการเลี้ยงดูลูกพบว่า พ่อแม่ชาวอังกฤษและอเมริกันมีการปฎิบัติให้ลูกทั้งตนเอง สำหรับเรื่องความแตกต่างระหว่างชนชั้นพบว่า ชนชั้นกลาง เป็นพวกที่มีผลสัมพันธ์และมีการปฎิบัติให้เป็นพวกมีความต้องการสัมพันธ์คล้าย นอกจากนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพวก Upper - middle class กับ Lower - middle class ทั้งชายหญิง พบว่า มีการปฎิบัติให้เด็กหญิงทั้งตนเองในพวก Upper - middle class มากกว่าพวก Lower - middle class สำหรับเด็กชายผลกลับพบในทางตรงข้ามคือ พวก Lower - middle class จะมีการทั้งตนเองมากกว่าพวก Upper - middle class ทั้งนี้เพราะเด็กชายใน Lower - middle class ไม่ค่อยได้รับการควบคุมจากพ่อแม่ ทำให้มีความต้องการสัมพันธ์ผลกับความต้องการทั้งตนเองมากกว่า

โดนัล เจโรม ดาวน์ (Donal Jerome Dowd 1967 : 3306 A - 3307 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมระหว่างนักเรียนอเมริกันผิวดำ อเมริกันผิวขาว และนักเรียนผู้ลี้ภัยชาวคิวบาทางภาคใต้ ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กผิวขาวเน้นค่านิยมทางการช่วยเหลือ วัสดุอุปกรณ์ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนเพศเดียวกัน ความรักภายในครอบครัว และการมีเงินเดือนสูง ๆ ส่วนเด็กผิวดำมีค่านิยมที่แทนทางการเคารพสิทธิของบุคคลอื่น ความสุภาพอ่อนโยน มนุษยสัมพันธ์ และความสะอาด สำหรับเด็กคิวบาก็เน้นค่านิยมทางมนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพเรียบร้อย การเคารพสิทธิของบุคคลอื่น ความรักภายในครอบครัว และการมีเด็กอยู่ในครอบครัว อย่างไรก็ตามเด็กทั้งสามกลุ่มนี้ต่างก็ไม่ต้องการมีเด็กหลายคน และไม่หวังถึงพาศาสนาอีกด้วย

โดโรธี เจ สกีล (Dorothy J. Skeel 1977 : 63 - 64) ได้ศึกษา ค่านิยมของนักเรียนระดับ 6 จำนวน 312 คน โดยใช้ "Rokeach's Value Survey"

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในแอพทาลาเซีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นนักเรียนในชนบท ในเมือง และชานเมือง ในรัฐเคนทักกี นักเรียนในชนบทรัฐวิสคอนซินและรัฐเพนซิลวาเนีย และอเมริกันอินเดียนในเขตคุ้มครองแห่งหนึ่ง ในรัฐนอร์ทดาโกต้า รวมทั้งหมก 13 กลุ่ม การศึกษาคั้งนี้ยังได้ศึกษาคานิยมของครูในรัฐเคนทักกี และครูทางฝั่งทะเลตะวันออก เป็นการเปรียบเทียบอีกด้วย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนในแอพทาลาเซีย และนักเรียนในแถบชานเมือง ไม่ให้ความสำคัญคานิยมค่านเสรีภาพมากเหมือนนักเรียนในเมือง นักเรียนในชนบทบอกว่า ชีวิตที่ตนเ้ก้มีความสำคัญต่อตัวเขามาก แต่นักเรียนในเมืองและครูให้ความสำคัญอยู่ในระดับต่ำ กลุ่มครูให้ความสำคัญต่อคานิยมค่านความสงบทางใจในระดับสูง นักเรียนที่อยู่ในเมืองและในชนบทบอกว่าสันติสุขของโลกมีความสำคัญมาก แต่ครู นักเรียนอเมริกัน และนักเรียนแถบชานเมืองให้ความสำคัญอยู่ในระดับต่ำ

โรเบิร์ต ซี โรส (Robert C. Rice 1978 : 3862 A - 3863 A)

ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการรับรู้เรื่องระเบียบวินัย โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก 4 ภาค ของสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสำรวจชนิดเลือกตอบและปลายเปิด ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร ให้ความสำคัญเห็นทอปัญหาทางระเบียบวินัยที่สำคัญที่สุด 5 อย่าง ซึ่งโรงเรียนประสบอยู่ โดยเรียงลำดับดังนี้ การขาดความสนใจของนักเรียน การใช้จ่ายเงิน ระเบียบวินัย หลักสุทร และการขาดความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้จ่ายเงินเป็นปัญหาสำคัญ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องระเบียบวินัยว่า ยังไม่เข้มงวดทอ แต่ 7 ใน 10 ของครู เห็นว่าระเบียบวินัยไม่เ้ก้เป็นปัญหาสำคัญ ผู้บริหารมีความเห็นว่า ปัญหาร้ายแรงที่สุดคือ นักเรียนเกียจคร้านและเฉื่อยชา ส่วนผู้ปกครองเห็นว่า ปัญหาร้ายแรงเ้ก้แก่ นักเรียนสูบบุหรี่ ทึกษา และดื่มสุรา ผู้ทอแบบสำรวจส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความสนใจของนักเรียนเป็นปัญหาร้ายแรงที่สุด และโรงเรียนควรสอนให้นักเรียนคิดเป็นและแก้ปัญหาเ้ก้ด้วยตนเอง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 นี้ ทอจะสรุปเ้ก้ว่า คานิยมเป็น

เป้าหมายชีวิต เป็นวิถีปฏิบัติที่นำพฤติกรรมของมนุษย์และสังคม อันหมายถึงชาติไทยส่วนรวม
ค่านิยมส่วนบุคคล เป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ได้รับ การตรวจสอบแล้ว และประสบการณ์
ที่ต่างกันก็ทำให้ค่านิยมของบุคคลต่างกัน แม้จะอยู่ในสังคมหรือวัฒนธรรมเดียวกันก็ตาม การ
เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สถานการณ์ ประสบการณ์และวุฒิภาวะของคน มีผลต่อการ
เปลี่ยนแปลงทางค่านิยมของบุคคลและสังคมได้ โดยค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น จะต้องเป็น
สิ่งที่บุคคลหรือสังคมเห็นว่ามีความดี จึงได้ยอมรับและปฏิบัติตาม